

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕДІА-ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕАТРИЛЬНОГО ДІЙСТВА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Казьмірчук Наталя, кандидат педагогічних наук, доцент

Барановська Ірина, кандидат педагогічних наук, доцент

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського (Україна)

USE OF MODERN MEDIA TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF ORGANIZING THEATER ACTION IN PRIMARY SCHOOL

Kazmirchuk Natali, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor

Baranovska Iryna, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація. У статті охарактеризовано сучасні види інформаційно-комунікаційних технологій, конкретизовано їх основні компоненти, розкрито педагогічну цінність використання медіа-технологій у театральній діяльності молодших школярів, розкрито особливості виготовлення за допомогою медіа-технологій ширми-трансформера у форматі 3-D для театру ляльок.

Ключові слова: медіа-технології, інформаційно-комунікаційні технології, театральна діяльність, молодші школярі, ширма-трансформер, театр-ляльок.

Abstract. The article describes modern types of information and communication technologies, specifies their main components, reveals the pedagogical value of using media technologies in theatrical activities of junior high school students, reveals the features of making media-transformer screens in 3-D format for puppet theater.

Key words: media technologies, information and communication technologies, theatrical activity, junior schoolchildren, screen-transformer, puppet theater.

XXI сторіччя – сторіччя високих комп'ютерних технологій. Сучасні діти живуть у просторі, що стрімко змінюється та розвивається. Саме тому сьогодні перед учителем постає завдання не передавати готові наукові висновки, а формувати особистість дитини через опанування прийомів та спосіб вирішення та розв'язання проблем. Отож, формування медіа грамотності стає основою сучасного освітнього процесу початкової школи. Цей процес базується на можливостях інформаційно-комунікативних технологій для здобуття нових знань та їх застосування для вирішення завдань творчого та практичного характеру.

Інформаційно-комунікативні технології – це сукупність методів, виробничих процесів та програмно-технічних засобів для збору, обробки, зберігання, розповсюдження, висвітлювання та використання інформації в інтересах її користувачів. Наявність таких технологій створює можливість оволодіння спеціальними засобами, котрі допоможуть учням орієнтуватися у них. Цими засобами і є засоби мультимедіа комунікацій. Сукупність мультимедійних засобів є частиною мультимедійних технологій, що мають великий педагогічний потенціал. Їх застосування в освітньому процесі початкової школи створює максимальний рівень інтерактивності, емоційності, інформаційної насиченості.

«Медіа» – це загальне поняття. Воно охоплює всю сукупність інформаційних засобів та прийомів, що слугують для передачі повідомлень у різних формах (друковане слово, музичний трек або радіо передача, тощо). Зазвичай цей термін не використовується самотійно. Медіа-технології – це спосіб підготовки електронних документів, що включає візуальні та аудіо ефекти, мультипрограмування різних ситуацій під єдиним керівництвом інтерактивного процесу. Сьогодні ці технології являються одним із способів комунікації, активності людини. Ми погоджуємося з думкою І. Барановської та Н. Мозгальнової, які стверджують, що «використання мережі інтернет значно розширює можливості пошуку необхідної інформації (текст книги, репродукцію або цілу галерею віртуального музею, аудіо-записи музичних творів у вигляді ком пакт-диску або окремого файлу, оцифровані ноти музичного твору для соліста, хору, оркестру чи будь-якого інструменту, тощо). За допомогою спеціальних програм можна дібрати чи самотійно створити фонограму для сольного чи ансамблевого виступу, підготувати презентаційне повідомлення, розробити навчальний мистецький квест, навіть створити анімаційні продукти, тощо [1; 2].

Саме тому ми не уявляємо сьогодні підготовки театралізованого дійства без використання медіа-технологій, адже театральне мистецтво пов'язане з оперуванням різноманітною інформацією (звук, зображення, відео та ін.). Медіа-технології, на наш погляд, дозволяють удосконалити методику підготовки, підвищують мотивацію молодших школярів до навчання, дозволяють економити навчальний час, глибше розуміти та засвоювати навчальний матеріал, завдяки дії на різні органи чуттів. Вони дозволяють учням узгоджувати свої дії, диференціювати процес підготовки, вибирати зручний для всіх час додаткових репетицій через локальну мережу, що вчить молодших школярів бути відповідальними, пунктуальними, а також формує вміння планувати час.

Медіа-технології мають великий спектр та включають кілька компонентів: технічний компонент (програмне забезпечення та обладнання), семантичний (інформація: зміст, дизайн, інтерфейс), прагматичний (комунікація: завантаження, передача файлів, пошук, обмін даними вчитель-учень та учень-учень).

Використання медіа-технологій у театральній діяльності дозволяє:

– вибудовувати структуру уроку, естетично його оформлювати, насичувати відео сюжетами, звуковим супроводом файлів, і т.п. Педагогу з мистецьких дисциплін, зокрема вчителю музичного мистецтва, пропонується готова програмована продукція (педагогічні програмні засоби, різноманітні музичні енциклопедії, навчальні й тренувально-закріплюючі програми) та цілий арсенал комп'ютерних програм, які дозволяють самотійно створити потрібний мультимедійний супровід до уроків: Microsoft Office Power Point, Windows Movie Maker та Macromedia Flash Professional

– використовувати інтерактивні методи навчання з включенням різних засобів масової інформації (телебачення, радіо, Інтернет), що містять відео, звук, текст, анімацію, моделювання.

– реалізувати проектну діяльність, наприклад, створити рекламні відеоролики (як анонс прем'єри вистави учнівського театру ляльок) з використанням спеціального програмного забезпечення; підбирати музичний фон

та супровід, чи створювати різноманітні звукові ефекти до вистави з використанням спеціальних програм

– проводити індивідуальну роботу з учнями, з використанням електронної пошти, повідомлень тощо [4, с. 24].

Використання медіа-технологій базується на створенні та трансляції медіа-ресурсів, до яких можна віднести навчальні відео програми, фільми, колекції віртуальних музеїв, електронних бібліотек, текстів, графічних зображень, звукових рядів. Медіа-технології займають сьогодні ведучі позиції в методиці навчання та виховання молодших школярів, адже дозволяють організувати роботу з інформацією на стадії здобуття знань, переробки та передачі інформації. У такий спосіб задіються майже всі органи чуття дитини, що сприяє підвищенню ефективності виховного ефекту за рахунок формування особистості дитини, яка готова до придбання нового досвіду.

Хореограф-постановник Берлінського мультимедійного театру *Post theatre*, автор проекту «I-Reflections Lab» Марія Пяткова: «Робота з мультимедіа на сцені набирає все більшої популярності в світі. Адже сучасне суспільство, як і сучасний театр, уже навряд чи можна уявити без їхньої участі. Мультимедійні технології – стандартний і досить потужний інструмент у створенні театральних або танцювальних вистав і перформансів, виставок та інсталяцій. Вирішальними для якості вистави стають не технічні хитрощі, а вміння грамотно застосувати технології в контексті сучасного спектаклю, не стомлюючи при цьому глядача і акторів численними ефектами» [3].

Особливістю театру ляльок є театральна ширма. З одного боку – ширма ніби закриває актора ляльководи, робить його невидним для глядача (дитина-актор відчуває себе більш розкуто), з другого боку – робота на ширмі вимагає певних тренувань та навичок оживлення ляльки (у молодших школярів швидко втомлюються руки, цей факт потрібно враховувати розписуючи сцени та рухи ляльки). Ширма також слугує простором, що несе багато інформації: на ній кріплять декорації, різні бутафорні предмети, щоб перенести глядача у чарівний світ пригод. За допомогою комп'ютерних технологій можна створити яскраві декорації, а також виготовити ширму у вигляді 3-D сцени, – зазначає О. Олійник. Конструкція розподілена на три сектори [5, с. 57]. Сюжети секторів: лісова галявина, палац, українська хата (зовні та зсередини) дають можливість розігравати велику кількість казок, використовуючи різноманітні види театрів.

За допомогою медіа-технологій можна спроектувати оригінальну ширму-трансформер, виготовлену у 3-D форматі. Перша частина – лицьова сторона ширми, слугує для показу лялькових вистав. Підняття відкидної частини ширми дозволяє її трансформації, і ширма вже стає широкоформатним екраном для показу театру силуетних або «живих» тіней. Бокові частини лицьової сторони ширми зашиті у темний колір, для зручності показу театру «живих» тіней, або театру тіньових ляльок. На бокових частинах лицьової частини є спеціальні прорізи для показу театру «кольорових долоньок». Друга частина – місце для розташування елементів декорацій та керування ляльками-рукавичками. Третя частина ширми зйомне мобільне полотно-декорація, яке повністю знімається (щоб не перешкоджати струменю світла) під час показу театру тіней. Унікальність ширми-трансформер

полягає в тому, що можна швидко змінити декорації та динамічно перейти з лялькової вистави на тіньовий театр із застосуванням слайд-презентацій.

Таким чином, використання медіа-технологій створює можливість вводити найновіші досягнення техніки і комунікації, впроваджувати інноваційні методики навчання та виховання молодших школярів засобами театральної діяльності.

Список використаних джерел

1. Барановська І. Театр ляльок в початковій школі : навчально-методичний посібник, Вінниця. 2017, 170 с.
2. Барановська І., Мозгальова Н. Українські народні традиції як засіб виховання дітей дошкільного віку //Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер.: Педагогічні науки, 2017 Вип. 152, с. 20 -24.
3. Демченко О. П. Свято як форма національного виховання молодших школярів: технологічний аспект/ О. П. Демченко // Проблеми українського національного виховання : збірник наукових праць / за ред. Н. Скотної, М. Чепіль. – Дрогобич : РВВ ДДПУ ім.І.Франка, 2013. – С.261-272
4. Імбер В.І. Організація навчальної взаємодії викладача і студентів засобами Smartboard // Інформаційні технології і засоби навчання. - 2018. - Т. 64, № 2. - С. 119-127.
5. Казьмірчук Н.С. Театр природи як засіб формування soft skills в учнів початкових класів / Н.С.Казьмірчук, О.В.Жовнич, І.А.Стахова // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. – Серія: Педагогіка і психологія. – 2020. – №61. – С.23-30.
6. Лабораторія перформативних технологій від Марії Пяткової // Музика – український Інтернет-журнал <http://mus.art.co.ua/laboratoriia-performatyvnykh-mediatekhnolohiy-vid-marii-piatkovoї/>
7. Любчак Л.В. Підготовка майбутніх вихователів до організації театралізованої діяльності дітей дошкільного віку // Освітній дискурс : збірник наукових праць / голов. ред. О. П. Кивлюк. – Київ : «Видавництво «Гілея», 2018. – Випуск 9 (11-12) : Педагогічні науки. – С. 91-103.
8. Олійник О.М. Театрально-ігрова діяльність в умовах дошкільного навчального закладу:навч.-метод.посіб. / О.М.Олійник. –Кам'янець-Подільський: Волощук В.О., 2017. – 163с.

РОЗВИТОК SOFT SKILLS ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ЗАСОБАМИ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

*Комарівська Надія, кандидат філологічних наук, доцент
Рябко Кароліна, здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського (Україна)*

DEVELOPMENT OF SOFT SKILLS OF CHILDREN WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS BY MEANS OF THEATRICALIZED ACTIVITY IN THE CONDITIONS OF INCLUSIVE EDUCATIONAL SIMPLE

*Komarivska Nadiia, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor
Ryabko Karolina, bachelor's student
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)*

Анотація. У статті аналізується важливість формування soft skills у дітей; розглядається розвиток «м'яких навичок» засобами театралізованої діяльності для дітей з особливими освітніми потребами.

Ключові слова: soft skills (м'які навички), навичка, діти з особливими освітніми потребами, театралізована діяльність.

Abstract. The article analyzes the importance of forming soft skills in children. The development of "soft skills" through theatrical activities for children with special educational needs is also considered.